

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT BUDŻETU I FINANSÓW

KBF-4100-11-01/2010

Nr ewid. 62/2010/P09039/KBF

Informacja o wynikach kontroli wykonania w 2009 roku budżetu państwa w częściach 78 Obsługa zadłużenia zagranicznego 79 Obsługa długu krajowego

Warszawa maj 2010 r.

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja
o wynikach kontroli
wykonania w 2009 roku
budżetu państwa w częściach
78 Obsługa zadłużenia zagranicznego
79 Obsługa długu krajowego**

Dyrektor Departamentu
Budżetu i Finansów

Waldemar Długołęcki

Zatwierdzam:
Stanisław Jarosz

Wiceprezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, ...13..... maja 2010 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
00-950 Warszawa
tel./fax: 22-444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	4
Cel i zakres kontroli	4
Uwarunkowania prawne i organizacyjne.....	4
2. Podsumowanie wyników kontroli.....	8
Ocena ogólna	8
Sprawozdawczość	8
Uwagi i wnioski	9
3. Ważniejsze wyniki kontroli.....	10
3.1. Część 78 – Obsługa zadłużenia zagranicznego	10
Planowanie dochodów i wydatków oraz zmiany planu.....	10
Wykonanie dochodów i wydatków.....	11
Dochody budżetowe	11
Wydatki budżetowe	12
3.2. Część 79 – Obsługa długu krajowego.....	15
Planowanie dochodów i wydatków oraz zmiany planu.....	15
Wykonanie dochodów i wydatków.....	16
Dochody budżetowe	16
Wydatki budżetowe	17
Wydatki w układzie zadaniowym.....	19
4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli	20
Protokół.....	20
Wystąpienie pokontrolne	20

Załączniki

1. Wprowadzenie

Cel i zakres kontroli

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Budżetu i Finansów, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, przeprowadziła kontrolę wykonania budżetu państwa w 2009 r. w częściach 78 – Obsługa długu zagranicznego oraz 79 – Obsługa długu krajowego. Kontrola została przeprowadzona od 4 stycznia do 16 marca 2010 r. w Ministerstwie Finansów, zgodnie z obowiązującymi w NIK standardami kontroli² oraz założeniami metodycznymi do kontroli wykonania budżetu państwa³.

Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej na rok 2009⁴. Ocena przedstawiona w niniejszej informacji nie stanowi oceny sposobu zarządzania długiem Skarbu Państwa ani sposobu finansowania potrzeb pożyczkowych a jedynie ocenę sposobu wykonania operacji związanych z obsługą już powstałych zobowiązań, gdyż wydatki z tego tytułu są ujęte w częściach 78 i 79. Ocena zarządzania długiem i finansowania potrzeb pożyczkowych zostanie zamieszczona w *Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2009 r.*, stanowiącej odrębny dokument NIK.

Uwarunkowania prawne i organizacyjne

W okresie objętym kontrolą dysponentem części budżetowych 78 i 79 był Minister Finansów. Dochody i wydatki związane z obsługą długu Skarbu Państwa, stosownie do art. 103 ust. 2 pkt 4 obowiązującej do końca 2009 r. ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (dalej „ufp”)⁵, ujmowano w odrębnych częściach budżetu państwa. Zgodnie z art. 106 ust. 5 ufp wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa obejmowały w szczególności wydatki budżetu państwa z tytułu oprocentowania i dyskonta od skarbowych papierów wartościowych, oprocentowania zaciągniętych kredytów i pożyczek, wypłat związanych z udzielonymi przez Skarb Państwa poręczeniami i gwarancjami oraz kosztów związanych z emisją skarbowych papierów wartościowych.

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Por. http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_standardy_kontroli_nik.pdf.

³ Por. http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_px_kontrola_budzetowa_2009_05.pdf.

⁴ Ustawa z dnia 9 stycznia 2009 r. (Dz.U. Nr 10, poz. 58 ze zm.) zmieniona przez ustawę z dnia 17 lipca 2009 r. o zmianie ustawy budżetowej na 2009 r.

⁵ Dz.U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.

Wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa powinny być dokonywane przed innymi wydatkami budżetu państwa (art. 140 ust. 1 ufp). Minister Finansów mógł dokonywać przeniesień wydatków planowanych na obsługę długu publicznego Skarbu Państwa pomiędzy częściami budżetu państwa, w których ujmuje się obsługę długu zagranicznego Skarbu Państwa oraz obsługę długu krajowego Skarbu Państwa (art. 140 ust. 2 ufp).

Na podstawie art. 71 pkt 3 ufp Minister Finansów był upoważniony m.in. do przeprowadzania operacji finansowych związanych z zarządzaniem długiem, w tym operacji związanych z finansowymi instrumentami pochodnymi. Środki finansowe uzyskane przez Ministra Finansów z transakcji finansowych na instrumentach pochodnych, polegających na wymianie płatności odsetkowych, pomniejszały wydatki związane z obsługą długu Skarbu Państwa (art. 141 ust. 1 ufp).

Zasady, ogólne warunki i tryb udzielania poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa oraz wykonywania zobowiązań z tego tytułu były określone w ustawie z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne⁶.

Na wysokość wydatków w częściach 78 i 79 wpływ miały w szczególności wielkość długu Skarbu Państwa oraz warunki, na jakich go zaciągnięto. O wielkości dochodów i wydatków na obsługę długu zagranicznego decydowały także kursy walutowe, po jakich rozliczane były płatności. Minister Finansów mógł także aktywnie kształtować wielkość wydatków z tytułu obsługi długu, dokonując operacji związanych z zarządzaniem długiem, w tym transakcji pochodnych przenoszących płatności odsetkowe między latami budżetowymi.

Wielkość dochodów zależała natomiast głównie od skali nowych emisji skarbowych papierów wartościowych oraz warunków, na jakich były one dokonywane. Jeżeli skarbowe papiery wartościowe były emitowane po cenie wyższej od ceny nominalnej, wówczas osiągane były dochody z tytułu premii. Przy emisji skarbowych papierów wartościowych występowały także dochody z tytułu odsetek. Odsetki te były naliczanych od pierwszego dnia emisji i jeżeli inwestor nabywał skarbowe papiery wartościowe w drugim lub następnych dniach emisji, musiał opłacić naliczone odsetki.

⁶ Dz.U. z 2003 r. Nr 174, poz. 1689 ze zm.

Zadłużenie Skarbu Państwa na koniec 2008 r. wynosiło 569.945,9 mln zł i w 2009 r. wzrosło do 631.717,1 mln zł, tj. o 10,8%. Przyrost długu w 2009 r. w wysokości 61.771,1 mln zł był niższy od rocznego przyrostu w 2008 r., który wyniósł 68.414,9 mln zł.

Przyrost zadłużenia Skarbu Państwa był efektem przyrostu długu krajowego o 10,2% i wzrostu zadłużenia zagranicznego o 12,7%. Dług krajowy⁷ na koniec 2009 r. wyniósł 462.944,2 mln zł i zwiększył się w trakcie roku o 42.742,1 mln zł. Dług zagraniczny, po przeliczeniu na złote, wyniósł na koniec 2009 r. 168.772,9 mln zł i był wyższy od stanu na koniec roku poprzedniego o 19.029,1 mln zł.

W 2009 r. średnio ok. 61% zadłużenia ogółem stanowiły skarbowe papiery wartościowe o stałym oprocentowaniu nominowane w złotych. Ta część długu nie była narażona na ryzyko zmian kursu złotego ani stóp procentowych, w związku z czym generowała z góry określone koszty.⁸ Pozostałe wydatki oraz dochody były uzależnione od kształtowania się warunków makroekonomicznych, w tym w szczególności stóp procentowych na rynku krajowym⁹ i inflacji¹⁰ – w przypadku zadłużenia krajowego oraz stóp procentowych na międzynarodowych rynkach finansowych i kursu złotego w stosunku do walut obcych – w przypadku zadłużenia zagranicznego. Rzetelność planowania tych wielkości została omówiona w dalszej części informacji.

Dochody z tytułu obsługi długu wyniosły w 2009 r. 2.152,6 mln zł i były niższe niż założone w ustawie budżetowej o 19,8 mln zł oraz niższe o 73,7 mln zł od planu dochodów po nowelizacji budżetu. Uzyskane dochody stanowiły 0,8% dochodów budżetu państwa ogółem.

Wydatki na obsługę długu w 2009 r. wyniosły 32.227,8 mln zł i były niższe od planu po zmianach o 13,1 mln zł. Wydatki poniesione w 2009 r. były wyższe od wydatków roku poprzedniego o 7.111,1 mln zł, tj. o 28,3%. Był to najwyższy roczny przyrost kosztów obsługi długu w ostatnich latach, zarówno w ujęciu kwotowym, jak i procentowym. Przyczyną wzrostu było zwiększenie zadłużenia, osłabienie złotego oraz struktura płatności, w której relatywnie większy udział niż w latach poprzednich miał wykup skarbowych papierów wartościowych z dyskontem, stanowiącym jednorazowo

⁷ Według kryterium miejsca emisji.

⁸ Wyjątkiem są skarbowe papiery wartościowe, których termin wykupu przypadł na 2009 r. W ich przypadku ryzyko dotyczyło kosztów zastępowania długu.

⁹ Częściowy wpływ na kształtowanie się stóp procentowych na rynku krajowym mają decyzje Ministra Finansów dotyczące podaży i akceptowanej ceny emisyjnej skarbowych papierów wartościowych oferowanych na rynku pierwotnym.

¹⁰ Od inflacji uzależnione są bezpośrednio koszty obligacji indeksowanych, które na początku 2009 r. stanowiły ok. 1,9% zadłużenia Skarbu Państwa ogółem (10,8 mld zł).

wypłacany skumulowany koszt obsługi danego papieru wartościowego. Wydatki na obsługę długu stanowiły 10,8% wydatków budżetu państwa. Ich wysokość była o 8.382,8 mln zł wyższa niż deficyt budżetowy w 2009 r.

2. Podsumowanie wyników kontroli

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2009 r. w częściach 78 – Obsługa zadłużenia zagranicznego i 79 – Obsługa długu krajowego.

Minister Finansów prawidłowo sprawował nadzór i kontrolę nad wykonaniem budżetu w tych częściach w zakresie określonym art. 153 ust. 2 i 3 oraz 47 ust. 2 ufp.

Gromadzenie i odprowadzanie dochodów budżetu państwa na centralny rachunek bieżący budżetu państwa odbywało się zgodnie z zasadami i w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa¹¹. Uzyskane dochody były rzetelnie ewidencjonowane.

Wydatki zrealizowano w granicach kwot określonych w planie, zmienianym przez Ministra Finansów w związku z nowelizacją ustawy budżetowej oraz na podstawie art. 133 ust. 1 i 5, art. 140 ust. 2 oraz art. 148 ust. 1 ufp. Wydatki zostały poniesione w terminach i wysokościach wynikających z listów emisyjnych skarbowych papierów wartościowych, umów z wierzycielami oraz umów poręczeń i gwarancji.

Sprawozdawczość

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje sprawozdania budżetowe w częściach 78 i 79.

W wyniku badania ujęcia w księgach rachunkowych oraz przeniesienia do sprawozdań budżetowych wybranych losowo dochodów na kwotę 448,1 mln zł, stanowiących 20,8% dochodów w obu częściach oraz wydatków w łącznej wysokości 11,9 mld zł, stanowiących 37% wydatków w obu częściach, Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że roczne sprawozdania budżetowe:

- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetowych (Rb-28);
- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23)

¹¹ Dz.U. Nr 116, poz. 784 ze zm.

przekazują prawdziwy i rzetelny obraz dochodów, wydatków, należności i zobowiązań w 2009 r. Sprawozdanie zostały sporządzone terminowo, zgodnie z ewidencją księgową oraz zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹².

Uwagi i wnioski

W wyniku kontroli Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę na brak uregulowania w umowach z agentami fiskalnymi, prowadzącymi obsługę skarbowych papierów wartościowych na rynkach zagranicznych, kwestii oprocentowania środków budżetowych przekazywanych z wyprzedzeniem na płatności przypadające do zapłaty. NIK sformułowała wniosek, aby w miarę możliwości oprocentowanie takie zostało wynegocjowane.

¹² Dz.U. Nr 115, poz. 781 ze zm.

3. Ważniejsze wyniki kontroli

3.1. Część 78 – Obsługa zadłużenia zagranicznego

Planowanie dochodów i wydatków oraz zmiany planu

NIK nie kwestionuje rzetelności planowania dochodów i wydatków w części 78 – Obsługa zadłużenia zagranicznego, pomimo iż limit wydatków zaplanowany w ustawie budżetowej zapewnił obsługę zagranicznych skarbowych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek jedynie przez dziewięć miesięcy 2009 r. i wymagał dwukrotnego podwyższenia łącznie o 497 mln zł¹³. Planowanie w latach 2008–2009 było obarczone wysokim ryzykiem z uwagi na zjawiska kryzysowe na zagranicznych rynkach finansowych. Podstawą sporządzenia planu w części 78 były prognozy kursu złotego w stosunku do walut obcych oraz stóp procentowych na londyńskim (LIBOR) i europejskim (EURIBOR) rynku międzybankowym. Płatności z tytułu obsługi zadłużenia zagranicznego zostały zaplanowane z uwzględnieniem ok. 5% rezerwy kursowej w stosunku do kursów przyjętych dla całego budżetu państwa. Przyjęte założenia oraz wykonanie średniorocznych kursów walutowych i stóp procentowych na rynkach zagranicznych przedstawia tabela:

Wyszczególnienie	Założenia		Wykonanie
	Uzasadnienie do ustawy budżetowej	Przyjęte do planu wydatków cz. 78	
Kurs PLN/EUR	3,3471	3,5142	4,3298
Kurs PLN/USD	2,3354	2,4520	3,1197
EURIBOR 3-mies	-	4,6%	1,2%
LIBOR 3-mies	-	3,5%	0,7%
EURIBOR 6-mies.	-	4,6%	1,4%
LIBOR 6-mies.	-	3,6%	1,1%

Wobec znacznej deprecjacji złotego, w szczególności w I połowie 2009 r. przyjęta rezerwa okazała się niewystarczająca. Wydatki na obsługę zadłużenia zagranicznego wyrażonego w euro były wyższe od planowanych o 23%, a w dolarach amerykańskich o 27%. Dwukrotne przeniesienie wydatków z części 79 – Obsługa długu krajowego do części 78 – Obsługa zadłużenia zagranicznego, dokonane na podstawie art. 140 ust. 2 ufp, służyło zapewnieniu pełnej i terminowej obsługi zobowiązań zagranicznych Skarbu Państwa.

¹³ Decyzje z 14 października i 28 grudnia 2009 r.

Wykonanie dochodów i wydatków

Dochody budżetowe

NIK ocenia pozytywnie wykonanie w 2009 r. dochodów w części 78 – Obsługa zadłużenia zagranicznego. Wyniosły one 256,5 mln zł i były o 56,5 mln zł, tj. o 28,2% wyższe niż przyjęte w znowelizowanej ustawie budżetowej. Dane o dochodach budżetowych w części 78 przedstawiono w załączniku nr 1 do informacji.

Największą pozycję dochodów stanowiły premie ze sprzedaży obligacji zagranicznych za cenę przewyższającą cenę nominalną oraz odsetki wykupione przez inwestorów, którzy nabywali skarbowe papiery wartościowe po pierwszym dniu emisji. Dochody te wyniosły 116,2 mln zł i stanowiły 45,3% dochodów części 78. Były one wyższe od planowanych o 22,7 mln zł. W kwocie tej mieściły się odsetki od środków przekazanych agentom fiskalnym, prowadzącym na zlecenie Skarbu Państwa obsługę skarbowych papierów wartościowych na rynkach zagranicznych, w wysokości 516,2 tys. zł. W celu dotrzymania terminów wykupu i zapłaty odsetek, odpowiednie środki są przekazywane na dzień lub dwa dni przed terminem realizacji praw obligatariuszy. NIK nie kwestionuje tego rozwiązania, zwraca jednak uwagę, że umowy zawarte z bankami pełniącymi funkcję agenta fiskalnego nie zawierają uregulowań w zakresie lokowania i oprocentowania środków przekazanych z budżetu państwa na obsługę obligacji zagranicznych. Dochody z tego tytułu odprowadził dobrowolnie na rachunek budżetu jeden z dziesięciu banków-agentów. Zdaniem NIK, w umowach z agentami fiskalnymi powinny w miarę możliwości zostać zawarte postanowienia dotyczące oprocentowania przekazanych środków na rzecz Skarbu Państwa. Kwestia ta nabiera tym większego znaczenia, im większe są kwoty przekazywane agentom¹⁴, te zaś wzrastają wraz ze zwiększaniem się skali emisji obligacji na rynkach zagranicznych.

Drugą co do wielkości pozycję dochodów w części 78 stanowiły odsetki i opłaty od udzielonych pożyczek i kredytów zagranicznych oraz od rachunków specjalnych. Wyniosły one 53,9 mln zł i były niższe od planu o 25,1 mln zł. Było to w szczególności wynikiem uzyskania niższych niż planowano o 24,7 mln zł dochodów od środków pochodzące z emisji zagranicznych i kredytów zaciągniętych w międzynarodowych instytucjach finansowych, zgromadzonych na rachunkach walutowych w NBP. Niższe od planowanego było zarówno oprocentowanie lokat a' vista, jak i terminowych.

¹⁴ W 2009 r. środki przekazane na wykup obligacji i płatności odsetkowe osiągnęły poziom 14.127 mln zł.

W 2009 r. uzyskano nieplanowane dochody w wysokości 46,7 mln zł pochodzące ze sprzedaży amerykańskich obligacji zerokuponowych, stanowiących zabezpieczenie przedterminowo wykupionych polskich obligacji Brady'ego. Aby dochody te mogły być uzyskane musiał nastąpić przedterminowy wykup obligacji Brady'ego a następnie sprzedaż uwolnionych w ten sposób zabezpieczeń. Obie te transakcje miały charakter fakultatywny. Doszły do skutku dopiero, gdy inwestorzy zaakceptowali, określone przez Ministra Finansów, warunki brzegowe, gwarantujące opłacalność transakcji dla Skarbu Państwa. W 2009 r. dokonano nieplanowanego przedterminowego wykupu obligacji Brady'ego o wartości nominalnej 43,5 mln USD.

W 2009 r. Minister Finansów zrealizował w całości zaplanowane w części 78 dochody z tytułu udzielonych gwarancji spłaty kredytów zagranicznych w wysokości 1,2 mln zł. Dodatkowo uzyskane zostały ponadplanowe dochody w wysokości 12,2 mln zł, pochodzące ze zbycia masy upadłościowej Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Katowice oraz ze zbycia nieruchomości przez Pomorskie Hurtowe Centrum Rolno-Spożywcze SA. Dochody te nie były planowane z uwagi na małe prawdopodobieństwo ich uzyskania.

Zbadano 36% wybranych losowo pozycji dochodów, zrealizowanych w części 78 budżetu państwa. Dochody budżetu państwa były rzetelnie pobierane i prawidłowo ewidencjonowane oraz przekazywane na centralny rachunek bieżący budżetu państwa w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa.

Na dzień 31 grudnia 2009 r. wymagalne należności z tytułu gwarancji zagranicznych wyniosły 159,0 mln zł i były o 5,6 mln zł wyższe niż na koniec 2008 r. Ich wzrost był wynikiem dokonanych płatności za Pomorskie Hurtowe Centrum Rolno-Spożywcze S.A. oraz przedsiębiorstwa produkujące żywność bezglutenową, a także zaewidencjonowania odsetek ustawowych od wierzytelności Skarbu Państwa. Należności nie były spłacane w związku z trudną sytuacją dłużników i brakiem możliwości egzekucji zaległych środków.

Wydatki budżetowe

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację wydatków w części 78 – Obsługa zadłużenia zagranicznego.

Wydatki na obsługę zadłużenia zagranicznego wyniosły w 2009 r. 6.675,2 mln zł i stanowiły 100% planu po zmianach. W porównaniu do 2008 r. wzrosły one

o 1.553,2 mln zł, tj. o 30,3%. Niewykorzystane środki budżetowe na koniec roku (1,8 mln zł) zostały zwrócone na centralny bieżący rachunek budżetu państwa w terminie określonym w § 14 ust. 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa.

Dane o wydatkach budżetowych w części 78 przedstawiono w załączniku nr 2 do informacji.

W strukturze wydatków części 78 w 2009 r. największy udział miały wydatki w rozdziale 75701 – Obsługa zadłużenia zagranicznego, należności i innych operacji zagranicznych (99,9%). Pozostałą część stanowiły wydatki w rozdziale 75704 – Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa.

Na poniesione w 2009 r. wydatki z tytułu obsługi długu zagranicznego złożyły się:

- odsetki i dyskonto od obligacji rynkowych wyemitowanych w latach poprzednich w kwocie 5.217,0 mln zł,
- odsetki od kredytów i pożyczek zaciągniętych w międzynarodowych instytucjach finansowych, tj. Banku Światowym, Europejskim Banku Inwestycyjnym, Banku Rozwoju Rady Europy w wysokości 1.201,0 mln zł,
- finansowanie programu F-16 w wysokości 115,1 mln zł,
- koszty emisji¹⁵ skarbowych papierów wartościowych oraz inne opłaty i prowizje w kwocie 58,1 mln zł,
- odsetki od obligacji Brady’ego w kwocie 44,4 mln zł,
- obsługa zadłużenia wobec Klubu Paryskiego w kwocie 24,9 mln zł,
- odsetki od kredytu japońskiego w kwocie 7,2 mln zł,
- wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń w wysokości 7,4 mln zł.

Limit wydatków określony pierwotnie w ustawie budżetowej został zrealizowany w 108%. W celu jego zwiększenia Minister Finansów dokonał, zgodnie z art. 140 ust. 2 upf, przeniesień środków z części 79 na kwotę 497 mln zł. Niedobór środków, jaki wystąpił w 2009 r., dotyczył przede wszystkim wydatków na wypłatę odsetek i dyskonta od obligacji oraz odsetek od kredytów i pożyczek. Był on spowodowany osłabieniem złotego w stosunku do walut obcych. Do kalkulacji wydatków budżetowych na ten cel przyjęto płatności walutowe w wysokości 507 mln USD i 1.273 mln EUR. Zostały one wykonane na niższym

¹⁵ Stanowiły je głównie koszty przygotowania emisji na rynki zagraniczne, w tym wynagrodzenie dla agentów emisji.

poziomie – odpowiednio o 47 mln USD i 117 mln EUR. Ich równowartość w złotych zaplanowana w wysokości 5.730 mln zł w rzeczywistości była o 765 mln zł wyższa i wyniosła 6.495 mln zł.

Niższe od planowanych w ustawie budżetowej o 165,8 mln zł były wydatki związane z finansowaniem programu F-16. Oprócz istotnie niższego niż planowano poziomu stóp procentowych wpływ na to miał również brak nowych potrzeb w zakresie finansowania w ramach kontraktu podstawowego. W 2009 r., podobnie jak w roku poprzednim, kwota, która wpłynęła do budżetu na pomniejszenie wydatków z tytułu transakcji na instrumentach pochodnych, była niższa od kwoty wydatkowanej o 44,2 mln zł. Ujemne wpływy netto wynikały z niższych stóp procentowych na rynku dolara w stosunku do euro oraz zmienności kursów walutowych. Ponieważ transakcje te są instrumentem długoterminowym, zapadającym w 2015 r., dopiero po ich zamknięciu możliwa będzie pełna ocena ich opłacalności dla budżetu państwa.

Wśród wydatków ponoszonych w związku z programem F-16 wystąpiły odsetki od kredytu *Foreign Military Financing* (FMF). Wyniosły one 7.376 tys. zł i były 164 razy wyższe od planu wynoszącego 45 tys. zł. Odmienne niż to miało miejsce w latach poprzednich finansowania programu, kwota kredytu (zaciągniętego w dniu 15 grudnia 2008 r.) nie została zwrócona w pierwszym możliwym terminie, lecz posłużyła do sfinansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa przez okres ponad 7 miesięcy (do 31 lipca 2009 r.). Oprocentowanie tego kredytu wynosiło 6,903% i było wyższe od innych obsługiwanych w tym okresie zobowiązań dolarowych o co najmniej 1 punkt procentowy. Celowość utrzymywania zadłużenia z tytułu kredytu FMF była przedmiotem kontroli wykonania budżetu państwa w cz. 98, której wyniki zostaną przedstawione w *Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2009 r.*

W porównaniu do 2008 r. wydatki części 78 były wyższe o 1.553,2 mln zł, tj. o 30,3%. Wyższe wydatki zostały poniesione przede wszystkim na obsługę kredytów z Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz Banku Światowego. Było to wynikiem wykorzystania kredytów z EBI przeprowadzonych w II połowie 2008 r. na około 600 mln EUR oraz Banku Światowego, dokonanych w 2009 r. na kwotę 1.000 mln EUR.

Wydatki z tytułu gwarancji i poręczeń wyniosły w 2009 r. 7,4 mln zł, tj. 99,9% planu po zmianach. Poniesiono je na spłatę kredytów przedsiębiorstw produkujących żywność bezglutenową oraz Pomorskiego Hurtowego Centrum Rolno-Spożywczego SA, które

nie miały środków na samodzielną obsługę zadłużenia. W ustawie budżetowej na 2009 r., zaplanowano także wydatki z tytułu gwarancji udzielonych PKP SA na spłatę zagranicznych kredytów bankowych w kwocie 122,3 mln zł. W trakcie roku nie doszło jednak do realizacji tego wydatku, gdyż Spółka PKP SA samodzielnie obsługiwała swoje zobowiązania ze środków własnych oraz z wrześniowej emisji obligacje przeznaczonych na częściowe refinansowanie zobowiązań.

Kontrola losowo wybranych płatności, stanowiących 18,2% wydatków części 78 wykazała, że były one dokonywane terminowo i w wysokościach wynikających z umów kredytowych, listów emisyjnych obligacji wyemitowanych zagranicą, umów zawartych w związku z obsługą długu i wystawionych na ich podstawie faktur oraz umów gwarancji i poręczeń.

3.2. Część 79 – Obsługa długu krajowego

Planowanie dochodów i wydatków oraz zmiany planu

Zdaniem NIK, przyjęte na etapie konstruowania budżetu państwa w 2008 r. założenia dotyczące kosztów obsługi długu krajowego były rzetelne, adekwatne do utrzymującej się wówczas sytuacji rynkowej. W 2009 r. zmianie uległy jednak preferencje inwestorów, co do horyzontu czasowego inwestycji. W efekcie tych zmian zrealizowana sprzedaż skarbowych papierów wartościowych miała inną strukturę niż pierwotnie zakładano. Niższa od planowanej była sprzedaż długoterminowych hurtowych skarbowych papierów wartościowych, generujących dochody i wydatki już w danym roku budżetowym. Plan sprzedaży tych instrumentów został zrealizowany na poziomie 52,7%. Inwestorzy instytucjonalni (krajowi i zagraniczni) preferowali papiery krótko- i średnioterminowe sprzedawane z dyskontem, nieprzynoszące dochodów. Wyższa od planowanej o 18% była także sprzedaż obligacji detalicznych.

W ramach nowelizacji budżetu na 2009 r. plan wydatków cz. 79 został zmniejszony o kwotę 2.100 mln zł. Takie ograniczenie limitu nie pozwoliłoby na pełne pokrycie wydatków przypadających do zapłaty w 2009 r. Zaplanowano jednak przeprowadzenie transakcji pochodnych pomniejszających wydatki 2009 r. o 1.203 mln zł i przenoszących płatności na lata następne. W ten sposób realizacja planu nie doprowadziłaby do powstania zaległości w spłacie zobowiązań. W związku

z późniejszym zablokowaniem kwot wydatków w innej części budżetowej¹⁶ możliwe stało się wykonanie budżetu państwa bez przeprowadzania transakcji pochodnych w pełnej wysokości. Minister Finansów zwiększył limit kosztów obsługi długu o 1.600 mln zł¹⁷, wykorzystując do tego zablokowane środki przeniesione do rezerwy celowej. Było to zgodne z art. 133 ust. 1 i 5 ustawy o finansach publicznych. Dalsze zmiany planu były także dokonywane przez Ministra Finansów w wyniku przeniesienia środków z części 79 do 78, zgodnie z art. 140 ust. 2 ustawy o finansach publicznych (dwukrotnie) oraz przeniesienia między rozdziałami i paragrafami w ramach części 79, na podstawie art. 148 ust. 1 tej ustawy (sześciokrotnie).

Wykonanie dochodów i wydatków

Dochody budżetowe

Dochody części 79 – Obsługa długu krajowego wyniosły 1.896,1 mln zł. Stanowiły one 93,6% planu określonego w ustawie budżetowej. Ich niepełne wykonanie było wynikiem zmiany struktury finansowania potrzeb pożyczkowych budżetu państwa, wywołanej sytuacją na rynkach finansowych. Spadek popytu na instrumenty długoterminowe spowodował ograniczenie sprzedaży kuponowych obligacji hurtowych¹⁸, przynoszących dochód w postaci wykupywanych przez inwestorów narosłych odsetek oraz premii, gdy obligacje sprzedawane są powyżej wartości nominalnej. Wyższa od planowanej była sprzedaż dwuletnich obligacji zerokuponowych, które nie dają dochodu w postaci premii. Ubytek dochodów z tego tytułu wyniósł ok. 135,4 mln zł. Niższe od planowanych o ok. 8 mln zł były także dochody z tytułu obsługi pożyczek i kredytów pozostałych jednostek sektora finansów publicznych i jednostek spoza sektora finansów publicznych. W szczególności niższe o ok. 4 mln zł były dochody z tytułu prefinansowania wydatków współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej oraz o 3,7 mln zł dochody od pożyczek udzielonych państwowym zakładom opieki zdrowotnej.

¹⁶ Blokady na kwotę 2.022,6 mln zł dokonano w cz. 29 – Obrona narodowa.

¹⁷ Pierwotnie limit wydatków w części 79 został w dniu 23 listopada 2009 r. zwiększony o 1.740,0 mln zł, ale po korekcie z dnia 22 grudnia 2009 r. kwota zwiększenia została obniżona o 140,0 mln zł do 1.600 mln zł.

¹⁸ Niższa o 31,8% była sprzedaż obligacji kuponowych typu DS (obligacje 10-letnie o stałym oprocentowaniu) oraz niższa o 40% była sprzedaż obligacji WS (obligacje wieloletnie o stałym oprocentowaniu), w 2009 r. nie powiła się sprzedaż obligacji kuponowych typu IZ (obligacje 12-letnie indeksowane o zmiennym oprocentowaniu) i obligacji WZ (obligacje wieloletnie o zmiennym oprocentowaniu).

Wyższe od planowanych były natomiast dochody z tytułu poręczeń i gwarancji o 12,8 mln zł oraz z obsługi papierów wartościowych, kredytów i pożyczek jednostek samorządu terytorialnego o 2,4 mln zł.

Dane o dochodach budżetowych w części 79 przedstawiono w załączniku nr 3 do informacji.

W wyniku kontroli wybranych losowo 18,8% dochodów, zrealizowanych w części 79, Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że dochody budżetu państwa były przez dysponenta tej części prawidłowo naliczone, zaklasyfikowane do właściwych paragrafów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej oraz przekazywane na centralny rachunek bieżący budżetu państwa w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa.

Na koniec 2009 r. należności pozostałe do zapłaty wynosiły 3,3 mln zł i dotyczyły odsetek od pożyczek udzielonych publicznym zakładom opieki zdrowotnej¹⁹. Z kwoty należności pozostałych do zapłaty zaległości netto stanowiły 1,0 mln zł. Zaległości dotyczyły odsetek bieżących (280,2 tys. zł) oraz odsetek za zwłokę (760 tys. zł) od pożyczek udzielonych tym zakładom. Egzekucją ww. zaległości na mocy umowy z Ministrem Finansów zajmuje się Bank Gospodarstwa Krajowego. Jednostka ta nie była objęta kontrolą.

Na dzień 31 grudnia 2009 r. wymagalne należności z tytułu gwarancji i poręczeń krajowych wynosiły 945,5 mln zł i w porównaniu do stanu na koniec 2008 r. były wyższe o 264,7 mln zł. Powodem wzrostu stanu należności było naliczenie odsetek od należności głównej Huty Baildon SA w upadłości (134,6 mln zł), uznanie przez Komisję Europejską gwarancji udzielonej Stoczni Gdynia SA za pomoc publiczną i nakazanie jej zwrotu (w 2009 r. powstała należność w kwocie 126,1 mln zł) oraz naliczenie odsetek ustawowych od wierzytelności Skarbu Państwa. Podjęte działania egzekucyjne nie dały efektów z uwagi na trudną sytuacją finansową dłużników.

Wydatki budżetowe

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie realizację wydatków w części 79 – Obsługa długu krajowego.

¹⁹ Należności z tytułu odsetek bieżących od pożyczek udzielonych PZOZ wyniosły 2,5 mln zł, a z tytułu odsetek za zwłokę 0,8 mln zł.

Wydatki na obsługę długu krajowego, ujęte w części 79, wyniosły 25.552,5 mln zł, tj. o 11,4 mln zł mniej od planu po zmianach i o 1.008,3 mln zł mniej od planu przyjętego w ustawie budżetowej na 2009 r. (wykonano 96,2% zaplanowanej kwoty). W stosunku do kwoty przewidzianej w ustawie budżetowej po nowelizacji koszty obsługi długu krajowego były o 1.091,7 mln zł wyższe. Wiązało się to z omówionym wcześniej niezrealizowaniem części transakcji pochodnych, pomniejszających wydatki części 79, w związku z wygosparowaniem środków na zwiększenie limitu wydatków w tej części o 1.600,0 mln zł. Niewykorzystane środki budżetowe na koniec roku (11,5 tys. zł) zostały zwrócone na centralny bieżący rachunek budżetu państwa w terminie określonym w § 14 ust. 5 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa.

W łącznej kwocie zrealizowanych wydatków części 79 niemal 100% (25.510,1 mln zł) stanowiły odsetki i dyskonto od krajowych skarbowych papierów wartościowych oraz pożyczek i kredytów.

Dane dotyczące wydatków budżetowych zrealizowanych w części 79 przedstawiono w załączniku nr 4 do informacji.

W 2009 r. zostały zawarte transakcje *swap* pomniejszające wydatki 2009 r. o kwotę 300 mln zł. W ich wyniku powiększone zostaną wydatki roku 2010 o 301,2 mln zł. Transakcje te były korzystne finansowo. Ich rentowność była niższa niż rentowność emitowanych w tym czasie bonów skarbowych. Dodatkowo z pozyskanych środków pokryto koszty przetargów zamiany, na których odkupiono obligacje zapadające w 2010 r., zmniejszając tym samym koszty obsługi długu w 2010 r. Uzyskane oszczędności w wydatkach 2010 r. z tytułu wykupu tych obligacji w 2009 r. (307 mln zł) są większe niż płatności z tytułu operacji *swap* w 2010 r. (301,2 mln zł).

Niskie wykonanie wydatków na poręczenia i gwarancje w części 79 było efektem samodzielnej obsługi zadłużenia przez Polskie Koleje Państwowe SA i Bumar Sp. z o.o., przewidywanych do spłaty przez Skarb Państwa. Jedyne wydatki na poręczenia, w kwocie 56,5 zł przeznaczony był na pokrycie kosztów sądowych związanych z poręczeniami i gwarancjami. W 2009 r. zrealizowano także wydatek z tytułu gwarancji spłaty kredytu udzielonego Stoczni Gdynia SA w wysokości 30,4 mln zł. Jednakże dłużnik ten po wezwaniu go do zwrotu środków wydatkowanych z budżetu państwa, dokonał stosownej wpłaty na rzecz Skarbu Państwa, która pomniejszyła kwotę wydatków do zera.

Kontrola płatności na kwotę 10,7 mld zł, stanowiących 41,9% wydatków części 79 ogółem, na które złożyły się wypłaty dyskonta i odsetek od skarbowych papierów wartościowych oraz wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa podmiotom krajowym wykazała, że wydatki w poszczególnych paragrafach klasyfikacji budżetowej były realizowane w terminach płatności i w wysokościach wynikających z listów emisyjnych, określających warunki emisji krajowych obligacji skarbowych i umów oraz na podstawie raportów o wynikach sprzedaży, zamiany i wykupu, a także innych dokumentów stanowiących podstawę wydatkowania środków budżetowych na obsługę długu krajowego.

Wydatki w układzie zadaniowym

Wydatki w układzie zadaniowym ujęte w części 78 i 79 zostały przypisane do funkcji 4 *Zarządzanie finansami państwa*. Zadaniem realizowanym w ramach tej funkcji, zapisanym jako zadanie 4.5, było *Zarządzanie długiem publicznym*, podzielone na dwa podzadania 4.5.1. *Zarządzanie i obsługa długu krajowego* oraz 4.5.2. *Zarządzanie i obsługa długu zagranicznego*.

W ramach zadania 4.5 jako cel przyjęto realizację przez Skarb Państwa zobowiązań dłużnika i gwaranta. Wynikające z tego zadania obowiązki Ministra Finansów jako dysponenta obu części budżetu państwa zostały zapisane bezpośrednio w ustawie o finansach publicznych, a zwłaszcza w art. 72, stanowiącym m.in. że Minister Finansów realizuje zadania wynikające z zarządzania długiem Skarbu Państwa w szczególności przez (...) obniżanie ryzyka i kosztów obsługi długu Skarbu Państwa oraz w art. 140, stanowiącym w ust. 1, że wydatki na obsługę długu Skarbu Państwa są dokonywane przed innymi wydatkami budżetu państwa. Ponadto cele w tym zakresie określone zostały w Strategii zarządzania długiem publicznym jako działania na rzecz minimalizacji kosztów w horyzoncie określonym przez terminy wykupu instrumentów o najdłuższych terminach zapadalności i istotnym udziale w długu, poprzez optymalny dobór rynków, instrumentów zarządzania długiem, struktury finansowania potrzeb pożyczkowych oraz terminów emisji. Dla realizacji ww. celu dysponent obu części miał zapewnić pełną i terminową obsługę zobowiązań. Jako miernik ustalono 100-procentową obsługę tych płatności. Wartość ta została osiągnięta.

4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli

Protokół

Protokół kontroli został podpisany przez Ministra Finansów w dniu 29 marca 2010 r. Do protokołu nie wniesiono zastrzeżeń.

Wystąpienie pokontrolne

Wystąpienie pokontrolne zostało przekazane Ministrowi Finansów w dniu 20 kwietnia 2010 r. Zawierało ono wniosek pokontrolny o uregulowanie, w miarę możliwości, kwestii oprocentowania środków przekazywanych agentom fiskalnym obligacji zagranicznych na wykup i wypłatę odsetek. W odpowiedzi z dnia 4 maja 2010 r. Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów zadeklarował podjęcie przez Ministra Finansów działań w celu realizacji wniosku, w sposób zabezpieczający prawnie bezpieczeństwo przekazywania środków Skarbu Państwa na poczet uregulowania zobowiązań wobec obligatariuszy.

Załącznik nr 1

Dochody budżetowe część 78 – Obsługa zadłużenia zagranicznego

Lp.	Wyszczególnienie	2008 r.	2009 r.		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
	Część 78 (ogółem), w tym:	298 704	200 000	256 465	85,9	128,2
	Dział 757 Obsługa długu publicznego	298 704	200 000	256 465	85,9	128,2
1.	Rozdział 75701 Obsługa zadłużenia zagranicznego, należności i innych operacji zagranicznych	291 276	198 800	243 074	83,5	128,2
1.1.	§ 8060 Odsetki i opłaty od udzielonych pożyczek i kredytów zagranicznych oraz od rachunków specjalnych	102 855	78 985	53 870	52,4	68,2
1.2.	§ 8070 Wpłaty odsetek od podmiotów krajowych z tytułu udostępnionych kredytów zagranicznych oraz należności ubocznych z tytułu zaliczek udzielonych w latach ubiegłych	29 712	26 302	26 323	88,6	100,1
1.3.	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów (dochód ze sprzedaży obligacji zerokuponowych – collateral)	156 760	0	46 663	29,8	-
1.4.	§ 8090 Dochody z tytułu skarbowych papierów wartościowych wyemitowanych za granicą	1 949	93 513	116 217	5 962,9	124,3
2.	Rozdział 75704 Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa	7 428	1 200	13 391	180,3	1 115,9
2.1.	§ 8020 Wpływy z tytułu poręczeń i gwarancji, w tym należności uboczne	7 428	1 200	13 391	180,3	1 115,9

Źródło: Wyniki kontroli NIK w Ministerstwie Finansów.

Załącznik nr 2

Wydatki budżetowe część 78 – Obsługa zadłużenia zagranicznego

L.p.	Wyszczególnienie	2008 r.	2009 r.			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa	Plan po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Część 78 (ogółem), w tym:	5 122 005	6 180 000	6 677 000	6 675 225	130,3	108,0	100,0
	Dział 757 Obsługa długu publicznego	5 122 005	6 180 000	6 677 000	6 675 225	130,3	108,0	100,0
1.	Rozdział 75701 Obsługa zadłużenia zagranicznego, należności i innych operacji zagranicznych	5 114 824	6 050 982	6 669 550	6 667 775	130,4	110,2	100,0
1.1.	§ 8060 Odsetki i dyskonto od spw, kredytów i pożyczek oraz innych instrumentów finansowych, związanych z obsługą długu zagranicznego:	4 840 727	5 729 163	6 496 059	6 494 613	134,2	113,4	100,0
	KREDYTY:	932 723	1 219 409	1 233 163	1 233 159	132,2	101,1	100,0
	- Klub Paryski	65 496	19 624	24 856	24 855	37,9	126,7	100,0
	- Bank Światowy	211 316	290 169	268 250	268 249	126,9	92,4	100,0
	- Europejski Bank Inwestycyjny	598 903	856 173	879 937	879 936	146,9	102,8	100,0
	- Bank Rozwoju Rady Europy	51 650	48 362	52 893	52 891	102,4	109,4	100,0
	- inne kredyty - z tego:	5 358	5 081	7 227	7 227	140,0	142,2	100,0
	EBOiR	197	-	-	-	-	-	-
	OECF – kredyt japoński	5 161	5 081	7 227	7 227	140,0	142,2	100,0
	OBLIGACJE:	3 908 004	4 509 754	5 262 896	5 261 454	134,6	116,7	100,0
	- obligacje Brady'ego	43 035	43 587	44 425	44 424	103,2	101,9	100,0
	- obligacje skarbowe RP wyemitowane za granicą	3 864 969	4 466 167	5 218 471	5 217 030	135,0	116,8	100,0
1.2.	§ 8140 Wydatki związane z finansowaniem programu F-16	246 162	280 935	115 427	115 109	46,8	41,0	99,7
1.3.	§ 8080 Koszty emisji spw oraz inne opłaty i prowizje	27 935	40 884	58 064	58 053	207,8	142,0	100,0
2.	Rozdział 75704 Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa	7 181	129 018	7 450	7 449	103,7	5,8	100,0
2.1.	§ 8020 Wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń	7 181	129 018	7 450	7 449	103,7	5,8	100,0

Źródło: Wyniki kontroli NIK w Ministerstwie Finansów.

Załącznik nr 3

Dochody budżetowe część 79 – Obsługa długu krajowego

L.p.	Wyszczególnienie	2008 r.	2009 r.		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
	Część 79 (ogółem), w tym:	1 268 714	2 026 278	1 896 093	149,4	93,6
	Dział 757 Obsługa długu publicznego	1 268 714	2 026 278	1 896 093	149,4	93,6
1.	Rozdział 75702 Obsługa papierów wartościowych, kredytów i pożyczek jednostek samorządu terytorialnego	875	736	1 190	136,0	161,8
1.1.	§ 8080 Dochody z tytułu skarbowych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym	875	736	1 190	136,0	161,6
1.2.	§ 0920 Pozostałe odsetki	0	-	0	100,0	-
2.	Rozdział 75703 Obsługa skarbowych papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym	1 190 207	1 965 000	1 829 551	153,7	93,1
2.1.	§ 8080 Dochody z tytułu skarbowych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym	1 190 143	1 965 000	1 829 537	153,7	93,1
2.2.	§ 0920 Pozostałe odsetki	65	-	14	21,9	-
3.	Rozdział 75704 Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego	40 750	31 000	43 815	107,5	141,3
3.1.	§ 8020 Wpływy z tytułu poręczeń i gwarancji, w tym należności uboczne	40 750	31 000	43 815	107,5	141,3
4.	Rozdział 75705 Obsługa krajowych pożyczek i kredytów pozostałych jednostek sektora finansów publicznych i jednostek spoza sektora finansów publicznych	36 882	29 542	21 537	58,4	72,9
4.1.	§ 8080 Dochody z tytułu skarbowych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek oraz innych instrumentów finansowych na rynku krajowym	36 826	29 542	21 517	58,4	72,8
4.2.	§ 0920 Pozostałe odsetki	56	-	20	35,6	-

Źródło: Wyniki kontroli NIK w Ministerstwie Finansów.

Załącznik nr 4

Wydatki budżetowe część 79 – Obsługa długu krajowego

Lp.	Wyszczególnienie	2008 r.	2009 r.				7:3	7:4	7:5	7:6
		Wykonanie	Ustawa	Plan po nowelizacji	Plan po zmianach	Wykonanie				
		tys. zł								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Część 79 (ogółem), w tym:	19 994 746	26 560 856	24 460 856	25 563 856	25 552 536	127,8	96,2	104,5	100,0
	Dział 757 Obsługa długu publicznego	19 994 746	26 560 856	24 460 856	25 563 856	25 552 536	127,8	96,2	104,5	100,0
1.	Rozdział 75703 Obsługa skarbowych papierów wartościowych oraz innych instrumentów na rynku krajowym	19 991 121	26 087 156	24 410 856	25 563 756	25 552 536	127,8	98,0	104,7	100,0
1.1.	§ 8070 Odsetki i dyskonto od krajowych spw oraz pożyczek i kredytów:	19 925 397	26 029 856	24 353 556	25 521 056	25 510 123	128,0	98,0	104,7	100,0
	a) bony skarbowe, w tym:	974 821	2 670 000	2 717 400	2 413 159	2 413 159	247,5	90,4	88,8	100,0
	transakcje SWAP	-	-	-	-300 000	-300 000	-	-	-	100,0
	b) obligacje hurtowe, w tym:	18 449 560	22 954 056	21 231 642	22 693 796	22 682 865	122,9	98,8	106,8	100,0
	transakcje SWAP	-2 201 271	-1 888 269	-2 132 615	-929 536	-929 536	42,2	49,2	43,6	100,0
	c) obligacje detaliczne	490 576	396 800	397 440	407 027	407 026	83,0	102,6	102,4	100,0
	d) obligacje nierynkowe BGZ	10 422	9 000	7 044	7 044	7 044	67,6	78,3	100,0	100,0
	e) odsetki od pożyczek na rynku międzybankowym	19	-	30	30	30	160,0	-	98,7	98,7
1.2.	§ 8080 Koszty emisji skarbowych papierów wartościowych oraz inne opłaty i prowizje	65 723	57 300	57 300	42 700	42 412	64,5	74,0	74,0	99,3
2.	Rozdział 75704 Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego	3 626	473 700	50 000	100	0	0,0	0,0	0,0	0,1
2.1.	§ 4610 Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	28	-	-	1	0	0,2	-	-	5,7
2.2.	§ 8020 Wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń	3 598	473 700	50 000	99	0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: Wyniki kontroli NIK w Ministerstwie Finansów.

Załącznik nr 5**Kalkulacja oceny końcowej część 78 – Obsługa zadłużenia zagranicznego**

Oceny wykonania budżetu części 78 – Obsługa zadłużenia zagranicznego dokonano stosując kryteria²⁰ oparte na wskaźnikach wartościowych, opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2009 roku.

Dochody D: 256.465,3 tys. zł

Wydatki W: 6.675.224,6 tys. zł

Łączna kwota G: 6.931.689,9 tys. zł

Waga wydatków w kontrolowanej łącznej kwocie: $Ww = W:G = 0,94$

Waga dochodów w kontrolowanej łącznej kwocie: $Wd = D:G = 0,06$

Nieprawidłowości w dochodach: brak

Ocena cząstkowa dochodów: pozytywna (5)

Nieprawidłowości w wydatkach: brak

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna (5)

Wynik końcowy Wk: $5 \times 0,94 + 5 \times 0,06 = 5$

Ocena końcowa – pozytywna

²⁰ Porównaj: http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_kryteria_oc_wyk_budz_2010.pdf

Załącznik nr 6

Kalkulacja oceny końcowej część 79 – Obsługa długu krajowego

Oceny wykonania budżetu części 79 – Obsługa długu krajowego dokonano stosując kryteria²¹ oparte na wskaźnikach wartościowych, opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2009 roku.

Dochody D: 1.896.092,5 tys. zł

Wydatki W: 25.552.535,6 tys. zł

Łączna kwota G: 27.448.628,1 tys. zł

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W:G = 0,93$

Waga dochodów w łącznej kwocie: $Wd = D:G = 0,07$

Nieprawidłowości w dochodach: brak

Ocena cząstkowa dochodów: pozytywna (5)

Nieprawidłowości w wydatkach: brak

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna (5)

Wynik końcowy Wk: $5 \times 0,93 + 5 \times 0,07 = 4,65 + 0,35 = 5$

Ocena ogólna – pozytywna

²¹ Porównaj: http://bip.nik.gov.pl/pl/bip/metodyka_kontroli/px_kryteria_oc_wyk_budz_2010.pdf

Załącznik nr 7

Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Komisja Finansów Publicznych
6. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
7. Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej
8. Minister Finansów
9. Minister Sprawiedliwości
10. Szef Centralnego Biura Antykorupcyjnego
11. Biuro Bezpieczeństwa Narodowego